

ÅRHUS OMEGN

Det Boligsociale Fællessekretariat

Beboerundersøgelse

Rosenhøj

April 2008

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Tilfredshed og trivsel	4
Naboskab	4
Engagement og deltagelse	5
Det fysiske miljø	6
Kriminalitet og tryghed	7
Sammenfatning	8

Indledning

Med henblik på at kortlægge beboernes tilfredshed og trivsel har Det Boligsociale Fællessekretariat i samarbejde med Boligforeningen Århus Omegn og afdelingsbestyrelsen i Rosenhøj i april 2008 gennemført en beboerundersøgelse i Rosenhøj. Til det formål blev redskabet NaboSkalet (www.naboskabet.dk) benyttet. Redskabet er baseret på spørgeskemaer, der ud over en række baggrundsspørgsmål måler beboernes opfattelse af området, naboskabet og den sociale situation i området. I alt ni forhold belyses i undersøgelsen:

- Tilfredshed
- Naboskab
- Forbindelser
- Det fysiske miljø
- Lovlydighed
- Fra idé til handling
- Tryghed
- Trivsel
- Plads til alle

Spørgeskemaerne blev runddelt til samtlige husstande i Rosenhøj ved personlig henvendelse og introduktion af undersøgelsen. Hver husstand modtog ét skema. Svarfristen var fastsat til en uge, hvorefter skemaerne blev afhentet personligt ved hver enkelt husstand. Alternativt var der mulighed for at aflevere hos varmemesteren eller svare på internettet. Ved udløbet af undersøgelsesperioden var der indkommet besvarelser fra 281 husstande. Med 839 lejemaal i området svarer det til en svarprocent på 33,5%. Med de indkomne svar må undersøgelsen overordnet betragtes som repræsentativ i forhold til husstandstyperne i området jf. tabellen nedenfor.

	Andel i boligområdet (KÅS-tal)	Andel i undersøgelsen
Enlige uden børn	33,9%	35%
Enlige med børn	15,2%	19%
Par uden børn	16,2%	12%
Par med børn	25,7%	33%
Øvrige husstande	8,9%	1%
Husstande med indvandrere og efterkommere	42,6%	34%

Ser vi på hvilke personer, der har svaret, er der imidlertid en lettere overrepræsentation af personer over 45-50 år, mens de yngre beboere er en smule underrepræsenteret i forhold til beboersammensætningen i området. Endvidere har markant flere kvinder end mænd svaret, nemlig 67% mod 33%.

Nedenfor præsenteres undersøgelsens resultater i en kort sammenfatning. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen suppleres i det følgende med informationer fra en række interviews, der sideløbende med beboerundersøgelsen, er blevet gennemført med nøglepersoner i området.

Resultaterne præsenteres nedenfor under 5 overskrifter:

- Tilfredshed og trivsel
- Naboskab
- Engagement og deltagelse
- Det fysiske miljø
- Kriminalitet og tryghed

Tilfredshed og trivsel

Undersøgelsen viser, at omkring halvdelen af beboerne i Rosenhøj er godt tilfredse med området og er glade for at bo der. 60 % af respondenterne i undersøgelsen svarer således, at de er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i området. Endvidere svarer 46 %, at de ofte eller meget ofte oplever, at være rigtig glade for deres boligområde. Samtidig svarer 18 % af respondenterne imidlertid, at de er utilfredse eller meget utilfredse med, at bo i området. Og på spørgsmålet om hvor ofte de føler sig glade for at bo i området, svarer 25 % sjældent eller meget sjældent. Resten placerer sig midt imellem. Hvis vi opdeler på alder ses en tendens til, at jo ældre respondenterne er, jo mere tilfredse er de med at bo i området. Blandt de respondenter, som er over 55 år gamle, angiver 71 % således, at de er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i området, mens kun 48 % af de under 35-årige giver udtryk for det samme. Ligeledes svarer 25 % af de under 35-årige, at de er utilfredse eller meget utilfredse med at bo i området, mens dette tal for de over 55-årige er på 11 %.

Hvad angår den individuelle trivsel i området, har størstedelen af beboerne en positiv vurdering af deres helbred og generelle trivsel. Hele 77 % af respondenterne angiver, at de opfatter deres helbred som godt, vældig godt eller fremragende. Desuden angiver 40 %, at de inden for de seneste fire uger har været lykkelige det meste af tiden, mens 65 % oplever at have været lykkelige noget eller lidt af tiden. Blot 6 % angiver, at de slet ikke har været lykkelige inden for de seneste 4 uger.

Den individuelle trivsel må på denne baggrund siges at være ganske stor, om end der også er personer i området med en mindre grad af overskud. I den forbindelse gøres der opmærksom på, at svarene bør tages med det forbehold, at der er spurgt til nogle relativt personlige og følsomme forhold, som folk kan have en tendens til at svare mere positivt på. Men ser vi på, hvad interviewpersonerne svarer, er der også flere af disse, der peger på, at der er mange ressourcer i området at trække på i udviklingen af Rosenhøj. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan man får lukket op, så folks energi og overskud i højere grad kommer området til gavn. Som det fremgår nedenfor i afsnittet om engagement og deltagelse omsættes den individuelle trivsel tilsyneladende ikke i særlig stor grad til fordel for fællesskabet i området.

Naboskab

På naboskabsdimensionen, der handler om social sammenhængskraft i form af kontakt, tillid og tolerance mellem beboerne, tyder resultaterne på, at der er et ganske velfungerende naboskab mellem en del af beboerne, men at det ikke er udbredt i hele boligområdet. Overordnet set har beboerne det fint med hinanden, og konfliktniveauet synes ikke at være særligt højt i området. Omvendt er der imidlertid heller ikke tegn på, at det er de nære relationer, der præger forholdet mellem beboerne generelt.

Ser man på kontakten mellem beboerne, er det ganske udbredt, at folk hilser på hinanden i området. Kun et par procent angiver, at de ikke hilser på naboer og andre beboere. Til gengæld er der hele 35%, der svarer 'ingen' på spørgsmålet om hvor mange naboer eller andre beboere man inviterer inden for eller besøger i deres hjem. Omkring 1/5 af beboerne finder det direkte svært at komme i kontakt med naboer eller andre beboere. Lidt under halvdelen af beboerne

(42%) finder det let eller meget let af komme i kontakt med naboer eller andre beboere, mens resten placerer sig midt imellem.

Selv om det er under halvdelen af beboerne, der finder det let at komme i kontakt med naboer eller andre beboere, er det vigtigt at påpege, at begrænsningerne i kontakten mellem beboerne ikke er ensbetydende med et højt konfliktniveau. Hele 61% svarer, at de opfatter Rosenhøj som et område, hvor beboere med forskellig baggrund (uddannelse, alder, etnisk baggrund etc.) i høj grad eller nogen grad kommer godt ud af det med hinanden. Omvendt er der 39%, der svarer i mindre grad eller slet ikke på dette spørgsmål. I forlængelse heraf er det også bemærkelsesværdigt, at under halvdelen (49%) af beboerne udtrykker tillid til deres naboer og andre beboere, mens de resterende 51% udtrykker direkte mistillid eller placerer sig midt i mellem.

Konklusionen må således være, at der er tale om et naboskab, hvor folk hilser på hinanden og lever sammen side om side uden de store problemer. Dog kan der identificeres visse begrænsninger i kontakten mellem beboerne uden dette dog resulterer i - eller bundet i - åbenlys konflikt og markant mistillid. Omvendt er der tilsyneladende nogle skillelinjer i området samt en vis mistillid mellem nogle af beboerne.

Ovenstående billede af naboskabet i Rosenhøj bekræftes også i vid udstrækning af interviewpersonerne. Flere interviewpersoner udtrykker en fornemmelse af, at en del beboere lever isoleret, og at der således er et vist ensomhedsproblem i området. Opfattelsen er, at beboerne i Rosenhøj ikke kender hinanden så godt og kommer hinanden så meget ved, som man gjorde tidligere. Dog er der nogle opgange, hvor folk har boet i området længe, og der kommer man mere sammen.

Et par af interviewpersonerne peger også på, at børnene i området heller ikke kender hinanden så godt mere, og at isolationen i nogle tilfælde også gælder børnene. Det hænger til dels sammen med, at mange børn går på andre skoler end den lokale distriktsskole. Herudover har Århus Kommune gennemført en kraftig takststigning i fritids- og ungdomsklubben, hvilket afskærer en del af børnene fra at komme der. Den nedadgående kontakt mellem børnene er interessant ikke kun for børnelivet i området men også for kontakten de voksne imellem. I spørgeskemaundersøgelsen angiver hele 97%, at børnenes venskaber og leg med andre børn er en vigtig kilde til kontakt med naboer og andre beboere i området. En mindre grad af kontakt mellem børnene kan således på længere sigt forringe naboskabet i området.

Med hensyn til de etniske skillelinjer i området, er samtlige interviewpersoner af den opfattelse, at de forskellige etniske grupperinger ikke blander sig meget med hinanden. Interviewpersonerne oplever dog ikke, at de etniske og kulturelle forskellighederne i området giver anledning til konflikter. Folk lever generelt fredeligt og roligt sammen side om side. Dog peger et par af interviewpersonerne på en vis fjernhed og distance mellem de etniske danskere og de muslimske grupper i området.

Engagement og deltagelse

De ovenfor beskrevne begrænsninger i naboskabet synes at slå igennem på beboernes engagement i området. På spørgsmålet om hvor ofte de deltager i fællesarrangementer i området, svarer 47%, at de deltager hver gang, de fleste gange eller enkelte gange. Resten, dvs. omkring halvdelen deltager sjældent eller meget sjældent. Endvidere angiver over halvdelen (54%), at de helt bestemt eller højst sandsynligt ville deltage, hvis der var flere arrangementer, mens 46% ikke vil deltage mere. Man må således konkludere, at der fra omkring halvdelen af beboerne er opbakning til fællesaktiviteterne i området.

Ser man på initiativet i området ift. at udvikle og igangsætte nye aktiviteter, er det imidlertid

mere begrænset. Hele 80% svarer, at de indenfor det sidste år ikke har fået nye idéer til aktiviteter i boligområdet. Ligeledes svarer 82%, at de sjældent eller meget sjældent taler med naboer eller andre beboere om at gennemføre aktiviteter i området. Således angiver også kun 3%, at beboerne ofte eller meget ofte tager initiativ til at iværksætte aktiviteter i området.

I overensstemmelse hermed er der flere interviewpersoner, der som en central udfordring i området peger på det de kalder fremmedgørelsen i området: at man som beboer ikke har tilstrækkeligt kendskab til, hvad der foregår i området samt at man ikke tager ansvar for ens boligområde og gør sin indflydelse gældende. Den generelle opfattelse er, at samarbejdet mellem de professionelle i området fungerer rigtig godt og skaber gode resultater for området, men at beboerne kun i ringe grad er involveret i dette arbejde. Denne situation vurderes til dels at hænge sammen med det forhold, at en del af beboerne har begrænset overskud til at deltage. Men som skitseret i afsnittet vedrørende tilfredshed og trivsel er der også mange beboere i området med energi og ressourcer, der med fordel i højere grad kunne bringes i spil til gavn for området. En central udfordring i denne forbindelse, er ifølge flere interviewpersoner at få formidlet, hvordan en boligforening fungerer, og hvorledes man som beboer kan opnå indflydelse - særligt ift. beboere med anden etnisk baggrund end dansk. Interviewpersonerne fortæller, at der er et ganske pænt fremmøde til afdelingsmøderne, men at det primært er beboere med dansk baggrund, der deltager.

Vurderingen fra interviewpersonerne er dog, at det ikke kun handler om at forklare og udbrede, hvordan de eksisterende indflydelseskanaler virker. Det handler også om at skabe nye rammer og rum for møder og idéudveksling mellem beboerne. Stort set alle interviewpersonerne efterlyser et centralt mødested for beboerne - et beboerhus der både kan rumme konkrete aktiviteter samt fungere som uformelt mødested for områdets beboere. Dette tema behandles yderligere nedenfor.

Det fysiske miljø

Beboerne har en relativ positiv vurdering af de grønne områder i bebyggelsen. Et stykke over halvdelen af beboerne (61%) finder de grønne områder gode eller særdeles gode. Kun 18% synes de er dårlige eller særdeles dårlige. Dog er der lidt flere, nemlig 25% der svarer dårligt eller særdeles dårligt, når det drejer sig om mulighederne for at samles udendørs. Her er det mulighederne for at sætte sig og spise sin mad, drikke kaffe og lign. flest vurderer som dårlige, mens mulighederne for at samles omkring aktiviteter som boldspil og nyde vejret på bænke og plæner vurderes mindre negativt.

Ser vi på beboernes vurdering af de indendørs samlingsmuligheder er beboerne mere skeptiske. Over 1/3 af respondenterne finder mulighederne for at samles indendørs dårlige eller særdeles dårlige. Kun 23% synes mulighederne er gode eller særdeles gode. 40% siger hverken eller.

Besvarelserne tegner således et billede af et område, hvor beboerne er fint tilfredse med de grønne områder, men hvor samlingsmulighederne godt kunne være bedre - specielt indendørs.

I forlængelse heraf peger interviewpersonerne også på behovet for at få skabt bedre rammer og muligheder for socialt samvær i Rosenhøj. Udviklingen af et fysisk miljø, der understøtter sociale aktiviteter i området, vurderes som et vigtigt indsatsområde ift. at fremme de sociale relationer og beboernes engagement i området. I denne forbindelse nævnes et beboer- eller kulturhus som ønskværdigt for området. Som en af interviewpersonerne udtrykker det: 'Der er behov for et beboerhus, hvor aktiviteterne i området kan samles og udvikles, og hvor beboerne kan mødes og udbygge deres sociale relationer'.

I dag er der en række foreninger og klubber i Rosenhøj som eksempelvis dartklubben, ak-

varieklubben samt flere afghanske foreninger, men der er ikke noget sted, hvor folk kan mødes uformelt uden det skal være knyttet op på et interesse- eller kulturfællesskab. Et beboerhus eller lign. vil kunne udgøre et sådant uformelt mødested, som alle kan bruge på lige vilkår og hvor man uformelt kan mødes og snakke. Som flere interviewpersoner påpeger, vil der også være den gevinst ved et beboerhus, at de mange aktiviteter, der er rundt omkring i Rosenhøj i kælderlokaler etc. kan blive løftet frem i lyset. Hermed kan der skabes mere liv i området samtidig med at mulighederne for at opnå synergieffekter mellem de forskellige projekter og aktiviteter øges. I forbindelse med gevinsterne ved et beboerhus rejser et par af interviewpersonerne dog den problematik, at beboerhuse ofte ikke kan rumme børn og unge, og at der således kan være behov for at tænke i særlige faciliteter til denne gruppe, der rent faktisk ifølge KÅS-tallene fra Danmarks Statistik udgør næsten 40% af beboerne i Rosenhøj, hvis vi ser på gruppen af 0-18 årige.

At få indfanget børn og unge i meningsfulde fritidsaktiviteter er ikke kun vigtigt for deres individuelle trivsel men også for roen og stabiliteten i området, hvilket netop er temaet for det næste afsnit.

Kriminalitet og tryghed

En væsentlig del af beboerne i Rosenhøj synes, at der er relativt meget kriminalitet i området, og anser i større eller mindre omfang dette for at være et problem. Op imod halvdelen (46 %) af respondenterne synes, at der er meget eller virkelig meget kriminalitet i Rosenhøj, mens kun 27 % synes, at der er lidt eller virkelig lidt kriminalitet i området. Desuden svarer 27 % hverken eller. Overordnet set angiver hele 89 % af respondenterne, at kriminaliteten i området er et meget stort problem, et problem eller et mindre problem. Blot 11 % synes ikke, at kriminalitet er noget problem eller har slet ikke bemærket det. Størstedelen af respondenterne (75 %) synes, at der i enten høj grad eller i nogen grad er behov for, at gøre noget ved kriminaliteten i området. Kun 17 % mener, at der kun i mindre grad eller slet ikke er behov for, at gøre noget ved kriminaliteten i området. Det skal bemærkes, at der ikke er markante forskelle i vurderingen af disse forhold, når vi tjekker for alder og køn.

Med denne vurdering af kriminalitetsniveauet og problemets omfang er det imidlertid interessant, at størstedelen af beboerne ikke føler sig decideret utrygge ved at bo i området. På spørgsmålet om, hvorvidt Rosenhøj er et trygt eller utrygt sted at bo, svarer 48 % af respondenterne, at de synes det er trygt eller meget trygt. 28 % svarer hverken eller, mens 25 % synes, at området er utrygt eller meget utrygt at bo i. På det mere direkte spørgsmål om, hvorvidt den enkelte beboer oplever det som trygt eller utrygt, at bo i området, angiver 23 % af respondenterne, at de føler sig decideret utrygge eller meget utrygge ved at bo i området, mens hele 54 % af respondenterne, og det er i øvrigt uafhængigt af både alder og køn, angiver, at de føler sig trygge eller meget trygge ved at bo i Rosenhøj.

Konklusionen må således være, at den kriminalitet og uro, som beboerne oplever i området tilsyneladende ikke skaber en udbredt utryghed i området. Alligevel anser hele 89% kriminalitet for at være et problem i et eller andet omfang, og $\frac{3}{4}$ af beboerne synes der er behov for en indsats. Det er bemærkelsesværdigt. I denne forbindelse forekommer det ikke helt uvæsentligt, at uroen i området - uanset reelt omfang - tilsyneladende er med til at give Rosenhøj et negativt image ud af til. Flere interviewpersoner fortæller, at Rosenhøj udad til har et udpræget negativt image som en socialt belastet og kriminalitetsplaget ghetto, hvilket ikke mindst skyldes mediernes tilbøjelighed til at fokusere på de negative historier.

Dette dårlige ry har følgelig en negativ indvirkning på beboerne i området, idet de føler sig set ned på af folk udefra, fordi de bor i Rosenhøj. Vurderingen fra interviewpersonerne er således, at der i høj grad er behov for at få fortalt de gode historier fra området. Og der er masser af gode ting at formidle. Interviewpersonerne oplever, at omfanget af kriminalitet og hærværk i området har været nedadgående igennem de seneste år siden urolighederne i efteråret 2005.

Således er der heller ingen af interviewpersonerne der på spørgsmålet om hvad de ser som det vigtigste indsatsområde her og nu angiver kriminalitet og hærværk, om end de erkender, at der fortsat er behov for en indsats. Flere af dem påpeger, at kriminalitetsniveauet varierer i perioder, og at disse variationer til dels hænger sammen med, hvor mange utilpassede unge, der er i området. Som oftest er det en forholdsvis lille gruppe af unge, der er årsag til problemerne med hærværk og kriminalitet. Som følge af et velfungerende samarbejde blandt de professionelle i området og en håndholdt og fremrykket indsats, er det imidlertid igennem de seneste år lykkedes at få langt bedre fat i disse unge. På trods af denne positive udvikling påpeger flere interviewpersoner dog, at der fortsat er behov for at udvikle og forbedre indsatsen over for de udsatte unge og deres familier, samt for børn og unge i området generelt. Det er helt essentielt ift. at sikre et roligt og stabilt boligområde.

Som nævnt ovenfor er der rigtig mange børn i området, og der er stadig en del, der ikke har nogen struktur på deres fritid og flakker rundt i området. Ifølge flere af interviewpersonerne hænger det til dels sammen med, at forældre med en anden kulturbaggrund end dansk i mange tilfælde ikke er fortrolige med den form for organiseret fritid, som eksempelvis Klubben og andre fritidsaktiviteter i området tilbyder. Desuden er prisniveauet for fritidsaktiviteterne en udfordring. Som tidligere nævnt har eksempelvis fritids- og ungdomsklubben oplevet så store takststigninger, at det afskærer en del af børnene fra at komme der. Der synes således at være behov for udvikling af fritidstilbud i området, der rent økonomisk er tilgængelig for alle.

Sammenfatning

Overordnet set tegner undersøgelsen et billede af et område, hvor omkring halvdelen af beboerne er tilfredse med at bo og føler sig trygge til trods for at kriminalitet af mange vurderes som et reelt problem i området. Beboerne i området har det tilsyneladende fint med hinanden, om end der synes at være et ensomhedsproblem i området samt visse skillelinjer blandt forskellige grupper. Ligeledes kan der identificeres klare begrænsninger i beboernes deltagelse og engagement i området, hvilket udgør en helt central udfordring for det fremtidige arbejde med at udvikle Rosenhøj.

Undersøgelsen peger på en række centrale indsatsområder for udviklingen af Rosenhøj:

- **Samlingssted for beboerne/beboerhus:** Undersøgelsen viser, at mange beboere finder de indendørs muligheder for at samles utilstrækkelige. Interviewpersonerne peger også på behovet for uformelle mødesteder, hvor beboerne kan mødes og fællesaktiviteter kan samles og udvikles. Som nævnt ovenfor vurderer stort set alle interviewpersoner beboernes deltagelse i området som den største udfordring, og her ses etableringen af et kultur- eller beboerhus som et helt centralt middel til at fremme beboerengagementet.
- **Fritidstilbud for børn og unge:** En del børn og unge mangler fortsat struktur på og indhold i deres fritid. Der er gode tilbud i området, men der er behov for at få flere børn og unge med. I den forbindelse udgør prisniveauet dog en udfordring, idet høje medlemskontingenter afskærer nogle børn og unge fra at deltage. En forbedring af børns og unges fritidsliv vurderes at kunne bidrage til såvel roen og stabiliteten i området som naboskabet. Som nævnt tidligere er børns leg og venskaber en vigtig kilde til dialog og kontakt mellem de voksne.
- **Image:** Der er behov for at få fortalt de mange gode historier fra Rosenhøj som modvægt til mediernes fokusering på Rosenhøj som en kriminalitetsplaget ghetto. En forbedring af Rosenhøjs image vil ikke alene gøre det nemmere at sælge området udadtil som et godt sted at bo men vil også styrke de nuværende beboeres lyst til at bo i området. På den måde

skabes der basis for større engagement og ansvarlighed blandt beboerne i området. Som en af interviewpersonerne udtrykker det 'Vi skal ha' folk til at tro, at det godt kan lade sig gøre at bo i Rosenhøj. Både dem der bor her nu og også udadtil'.